หัวข้อ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ปกรณ์ ปรียากร
ชื่อนักศึกษา นางสาวพนิดา คัดนาหงษ์
หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของประชากรผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและหญิง ในพื้นที่ชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 48 คน สำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนาส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 60-69 ปี มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 4,000 บาท พักอาศัยกับครอบครัว เป็นผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และรับรู้ข้อมูลข่าวสารสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากช่องทางโทรทัศน์ ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 0.69, S.D. = 0.276) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านความรู้ความเข้าใจการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 0.87, S.D. = 0.224) รองลงมา คือ ด้านความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ($\bar{X}$ = 0.84, S.D. = 0.273) ด้านความรู้ความเข้าใจทั่วไป ($\bar{X}$ = 0.64, S.D. = 0.300) ด้านความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนา (ย้ายทะเบียนบ้าน) ($\bar{X}$ = 0.59, S.D. = 0.405) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ($\bar{X}$ = 0.51, S.D. = 0.462)

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุ

Title	Understanding of Aging Persons Welfare Allowance of Aging Persons in Suksamranphattana Community Khlongsamwa District, Bangkok Metropolitan Administration
Advisor	Associate Professor Pakorn Priyakorn, Ph. D.
Name	Miss Phanida Katnahong
Degree	Master of Public Administration
Acedemic Year	2020

Abstract

The objective of this research paper focuses on the levels of understanding on the aging persons welfare allowance of the aging persons in Suksamranpattana Community Khlongsamwa District, Bangkok Metropolitan Administration. Researcher study from 48 samples, who was over 60 years, both male and female, in such-a community have been selected by the Taro Yamane method. (Yamane 1967). The collected data have been analyzed and interpreted in frequency, percentage, mean, and Standard Deviation.

The research result reveals that most of them are females, aged between 60 – 69 years, educated in primary school level, jobless, monthly earned lower than 4,000 baht, reside with their families, receive aging persons welfare allowance and TV channel information. The overall of understanding of aging persons welfare allowance of aging persons in Suksamranpattana community was at high level. When considered in each aspect, it was found that : aging persons welfare allowance at the higtest average ($\overline{X}$ = 0.87, S.D. = 0.224), procedure ($\overline{X}$ = 0.84, S.D. = 0.273), understanding in welfare allowance ($\overline{X}$ = 0.64, S.D. = 0.300) domicline chance ($\overline{X}$ = 0.59, S.D. = 0.405) and aging persons welfare allowance donation project ($\overline{X}$ = 0.51, S.D. = 0.462) respectively.

Keywords: Understanding, Aging Person Welfare, Aging Persons

ความสำคัญของเรื่องที่วิจัย

ประเทศไทยได้เข้าสู่สถานการณ์ "สังคมสูงวัย" มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 กล่าวคือ 1 ใน 10 ของประชากรไทยเป็นประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมถึงภาคเอกชน และประชาสังคมได้ตระหนักถึงสถานการณ์ดังกล่าวและแนวโน้มของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในเร็ววันนี้ตามที่ได้มีการคาดหมายไว้ว่าประทศไทยจะเป็น "สังคมสูงวัยโดยสมบูรณ์" ในปี พ.ศ. 2564 และเป็น "สังคมสูงวัยระดับสุดยอด" ภายในปี พ.ศ. 2578 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หรือเรียกอีกชื่อเต็มๆว่า โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ ตามนโยบายของรัฐบาลเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ซึ่งแนวคิดเรื่องการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุเป็นเรื่องที่รัฐบาลได้ให้ความสำคัญมาเป็นระยะเวลานานแล้ว เห็นได้จากการจัดตั้งสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศ เมื่อปี 2496 โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้การอุปการะแก่ผู้สูงอายุที่ไร้ญาติและไม่มีที่พึ่งพาอาศัยจากนั้นได้มีการจัดตั้งสถานสงเคราะห์เพิ่มขึ้นเรื่อยมา รวมทั้งได้มีการจัดบริการต่างๆ เพิ่มขึ้นด้วย เช่น การจัดตั้งศูนย์บริการผู้สูงอายุ โครงการกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุในชุมชน เป็นต้น ในปี พ.ศ. 2552 รัฐบาลได้ดำเนินการนโยบายเร่งด่วนในการขยายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 500 บาท ให้ครอบคลุมประชาชนผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปทุกคนที่ยังไม่ได้รับสิทธิโดยถ้วนหน้า จากเดิมที่ให้เฉพาะกับผู้สูงอายุที่ยากจนมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพเท่านั้น และได้ออกระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 เป็นที่ทราบกันดีว่านโยบายนี้ถือได้ว่า เป็นการสร้างรัฐสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุอย่างถ้วนหน้า ในปี พ.ศ. 2554 ได้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายการจ่ายเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุให้เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ เพราะปัจจุบันสินค้ามีราคาแพงขึ้นจึงปรับการจ่ายเบี้ยยังชีพเพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพที่ดี โดยปรับเป็นขั้นบันได ดังนี้ อายุ 60-69 ปี ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 600 บาท ต่อคนต่อเดือน อายุ 70-79 ปี ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 700 บาท ต่อคนต่อเดือน อายุ 80-89 ปี ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 800 บาท ต่อคนต่อเดือน และอายุ 90 ปี ขึ้นไป ได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 1,000 บาท ต่อคนต่อเดือน (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2554: [ออนไลน์])

ปัจจุบันสำนักงานเขตคลองสามวามีผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 20,324 คน (รายงานการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประจำเดือนกรกฎาคม 2563 สำนักงานเขตคลองามวา, 2563) แต่ทั้งนี้พบว่ายังมีผู้สูงอายุอยู่บางส่วนที่ยังไม่ได้ลงทะเบียนเพื่อขอรับเบี้ยฯ เนื่องจากไม่ทราบว่าตนเองนั้น มีสิทธิ หรือไม่ทราบว่าต้องดำเนินการอย่างไร ใช้เอกสารอะไรบ้าง และดำเนินการลงทะเบียนสถานที่ใดทำให้เสียสิทธิในการรับเบี้ยฯ หรือไม่ทราบข้อมูลของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่4จนถึงปัจจุบันตัวอย่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2562 หมวดที่ 1 มาตรา 6 ข้อ 2 ที่ระบุว่าผู้มีสิทธิจะได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตปกครองส่วนท้องถิ่นตามทะเบียนราษฎร แต่ด้วยพื้นที่เขตคลองสามวามีจำนวนผู้สูงอายุโยกย้ายภูมิลำเนาเป็นจำนวนมาก ปัญหาที่พบคือ เมื่อผู้สูงอายุ

ย้ายภูมิลำเนาแล้วไม่ทราบว่าต้องไปยื่นคำขอเพื่อรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ ทำให้เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณของราชการผู้สูงอายุรายนั้นจะถูกระงับสิทธิจากภูมิลำเนาเดิม ไม่ได้รับเบี้ยฯอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้สูงอายุเกิดความเดือดร้อนและเกิดการตำหนิ ต่อว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมถึงร้องเรียนหน่วยงานรัฐ เนื่องจากไม่ทราบถึงข้อมูลข่าวสารราชการดังกล่าว

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งนักพัฒนาสังคม ปฏิบัติการมีภาระหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงานด้านสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุโดยตรง จึงเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะวิจัย เรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการรับรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน รวมถึงการพัฒนาปรับปรุงการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ หรือเป็นการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนตลอดจนแจ้งข่าวเพื่อให้ประชาชนทราบว่าหน่วยงานภาครัฐหรือรัฐบาลจะดำเนินการในเรื่องใด ซึ่งต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ของข้อมูลข่าวสาร ความรวดเร็วทันต่อความจำเป็นที่จะให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ โดยใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่ชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาประเมินความรู้ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความรู้ความเข้าใจคุณสมบัติผู้มีสิทธิลงทะเบียน 2. ด้านความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 3. ด้านความรู้ความเข้าใจการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 4. ด้านความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนา (ย้ายทะเบียนบ้าน) และ 5. ด้านความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ตามข้อมูลทะเบียนราษฎร์ จำนวน 55 คน(สำนักงานเขตคลองสามวากรุงเทพมหานคร, 2563)

ขอบเขตด้านระยะเวลาของการวิจัย

ระยะเวลาของการวิจัย ช่วงเดือนกรกฎาคม 2563 – เดือนตุลาคม 2563

ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่พื้นที่ชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ข้อจำกัดในการวิจัย

เนื่องจากประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้สูงอายุ แบบสอบถามจำเป็นต้องอ่านให้ผู้สูงอายุฟังเนื่องจากว่าผู้สูงอายุบางคนอ่านหรือเขียนหนังสือไม่ได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุ ชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

2. ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงการนำนโยบายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันและไม่ให้เกิดความยุ่งยากในการศึกษา ดังนั้นจึงขอกำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษาดังนี้

ความรู้ความเข้าใจ หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ในเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในส่วนของเรื่องความรู้ความเข้าใจทั่วไปของเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ความรู้ความเข้าใจการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนา และความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในที่นี้คือผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา สามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง

สวัสดิการสังคม หมายถึง โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของสำนักงานเขตคลองสามวา

การลงทะเบียน หมายถึง การยื่นแบบคำขอพร้อมเอกสารในการขอรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเขตคลองสามวา

สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หมายถึง เบี้ยยังชีพคนชรา คือ เงินช่วยเหลือที่ภาครัฐจัดสรรไว้ให้กับผู้สูงอายุ เพื่อแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในแต่ละเดือน และในทุก ๆ ปี จะมีการเปิดให้ผู้สูงอายุรายใหม่ ๆ ที่มีสิทธิ เข้ามาลงทะเบียนเพื่อรับเงินในปีงบประมาณถัดไป

ผู้รับเงินบำนาญ เบี้ยหวัด หรือผู้ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน หมายถึง ผู้ที่ได้รับเงินเดือน ค่าตอบแทน รายได้ประจำ หรือผลประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่รัฐหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้เป็นประจำ

ผู้ซึ่งต้องขังหรือจำคุกอยู่ในเรือนจำ หมายถึง ผู้สูงอายุที่อยู่ในเรือนจำ ทัณฑสถาน หรือสถานที่คุมขังของกรมราชทัณฑ์

พระภิกษุสงฆ์ หมายถึง พระภิกษุสงฆ์ที่ได้รับเงินจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ผู้นำศาสนาอิสลาม หมายถึง อิหม่าม คอเต็บ ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

ช่องทางการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้สูงอายุรับเงินสดด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้คนอื่นรับเงินสดแทน และการโอนเข้าบัญชีผู้สูงอายุ หรือโอนเข้าบัญชีผู้รับมอบอำนาจ

มอบอำนาจ หมายถึง ผู้สูงอายุมอบหมายให้ผู้อื่นมีอำนาจในการจัดการหรือทำการแทน

ผู้รับมอบอำนาจ หมายถึง ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้มีอำนาจจัดการหรือทำการแทนผู้สูงอายุ

การบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หมายถึง การนำเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ได้รับในแต่ละเดือนบริจาคเข้ากองทุนผู้สูงอายุเพื่อนำเงินมาช่วยเหลือผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อยในโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยงานปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดรูปแบบหนึ่ง รูปแบบการปกครองท้องถิ่นเป็นลักษณะการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางมาสู่ท้องถิ่น โดยราชการ

ส่วนท้องถิ่นในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ . การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบทั่วไป ได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ได้แก่ เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร

ผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา หมายถึง ผู้สูงอายุที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในพื้นที่ชุมชน สุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ตามทะเบียนราษฎร ณ เดือนตุลาคม 2563

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง "ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุ ชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้
2. แนวคิดเกี่ยวกับความรู้
3. แนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจ
4. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
5. ข้อมูลชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภัทรวดี ซอกดุล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง "การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และศึกษาปัญหาในการดำเนินโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 60 – 69 ปี ผลประเมินภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อมด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านผลการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นโครงการที่เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ ซึ่งรัฐบาลกำหนดให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข ส่วนด้านปัจจัยเบื้องต้น มีเจ้าหน้าที่ผู้นำชุมชนคอยประสานงาน มีสถานที่ดำเนินกิจกรรมและด้านผลการดำเนินงานนั้นโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของผู้สูงอายุได้ มีสถานที่ให้ติดต่อราชการตามโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านกระบวนการ อาจเป็นเพราะว่ามีการประชาสัมพันธ์ การจัดประชุม แนวทางการลงทะเบียนที่ไม่ชัดเจน เจ้าหน้าที่ไม่สามารถอธิบายให้กับผู้สูงอายุได้เข้าใจ อีกทั้งการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพไม่ตรงตามกำหนดระยะเวลา

วิชุดา สาธิตพร และคณะ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง "การสร้างความเป็นธรรมทางสังคมผ่านนโยบายสวัสดิการสังคม กรณีศึกษาการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ" ใน 11 หมู่บ้าน 11 อำเภอ ในจังหวัดพะเยา สงขลา และสิงห์บุรี ผลวิจัยพบว่าประชาชนในพื้นที่ตัวอย่าง ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นอย่างดี และยังพบอีกว่าประชาชนโดยเฉพาะรุ่นเก่าๆ (อายุ 70 ปีขึ้นไป) และคนที่เคยเป็นอดีตผู้นำ

เช่นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน จะรู้จักโครงการนี้มานาน และสามารถอธิบายเชิงเปรียบเทียบกับโครงการในอดีตได้ และประชาชนส่วนใหญ่ทราบเกี่ยวกับขั้นตอนการรับเบี้ยยังชีพ และวิธีการรับเบี้ยยังชีพซึ่งมี 2 ช่องทาง คือ การรับด้วยตนเองกับการโอนเงินเข้าบัญชี และยังพบว่าบทบาทของผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาเทศบาล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญอย่างยิ่งในการกระจายข่าวสารข้อมูล และประชาสัมพันธ์โครงการเบี้ยยังชีพอย่างมีประสิทธิภาพผ่านช่องทางสื่อต่างๆเช่น จดหมายประชาสัมพันธ์และการประชุมหมู่บ้านประจำเดือน ขณะเดียวกัน สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และเสียงตามสายของหมู่บ้านก็เป็นเครื่องมือสื่อสารอย่างหนึ่งที่สำคัญในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ นอกจากนี้การบอกต่อกันเองในหมู่บ้านผ่านการพูดคุยกันโยตรงและ ทางโทรศัพท์มือถือก็มีส่วนช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง แต่อาจมีประชาชนบางกลุ่มขาดความรู้เข้าใจ แต่สาเหตุไม่ได้เป็นผลมาจากปัญหาประชาสัมพันธ์เพียงอย่างเดียว แต่อาจเกิดจากพัฒนาการของนโยบายการจ่ายเงินช่วยเหลือแก่ผู้สูงอายุของรัฐไทยก็เป็นได้ เนื่องจากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุนั้นถือเป็นนโยบายหนึ่งที่มีการพัฒนา และปรับเปลี่ยนเกณฑ์ในการรับสิทธิ และอัตราเบี้ยยังชีพอย่างต่อเนื่องและบ่อยครั้ง ซึ่งอาจสร้างความสับสนและความเข้าใจผิดแก่ประชาชนได้ รวมถึงความคิดเห็นว่าผู้สูงอายุทุกคนไม่ว่าจะมีฐานะทางเศรษฐกิจอย่างไรหรืออาศัยอยู่ในลักษณะพื้นที่ใดก็ควรได้รับเบี้ยยังชีพเหมือนกันอย่างเท่าเทียมกันตามเกณฑ์ที่กำหนด เพราะเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นเงินที่ผู้สูงอายุทุกคนควรได้รับตามสิทธิที่พึงมี และไม่ควรจำกัดสิทธิ หรือแบ่งแยกตามฐานะทางเศรษฐกิจหรือพื้นที่อยู่อาศัย และการดำเนินโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่ค่อยประสบปัญหาความไม่เข้าใจในสิทธิของผู้สูงอายุเนื่องจากโครงการดังกล่าวมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่ในการจัดการกับเงินสวัสดิการดังกล่าว เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดและมีเครือข่ายในการเข้าถึงประชาชนในพื้นที่บ้าน) 5.ด้านความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสามารถสรุปนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร” ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านความรู้ความเข้าใจทั่วไป 2.ด้านความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 3.ด้านความรู้ความเข้าใจการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 4.ด้านความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนา (ย้ายทะเบียนบ้าน) 5.ด้านความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยส่วนบุคคล

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้ต่อเดือน
6. การพักอาศัย
7. การรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
8. ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเบี้ยฯ

ตัวแปรตาม

ปัจจัยเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

1. ความรู้ความเข้าใจทั่วไป
2. ความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
3. ความรู้ความเข้าใจการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ
4. ความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนา (ย้ายทะเบียนบ้าน)
5. ความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

ภาพประกอบที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่ชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สำหรับรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. ตัวแปรในการวิจัย
7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่อยู่ในพื้นที่ชุมชนสุขสำราญพัฒนา แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 55 คน (บัญชีบุคคลตามช่วงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร, 2563)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งเพศชายและหญิง ในพื้นที่ชุมชนสุขสำราญพัฒนา แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร จำนวน 48 คน สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1967) เป็นสูตรที่ยอมรับความคลาดเคลื่อนได้ที่ระดับ 0.05 โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้ (วัลลภัช สุขสวัสดิ์, 2560: 72)

สูตร $n = \frac{N}{(1+Ne^2)}$

n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ในที่นี้จะกำหนดเท่ากับ 0.05 ภายใต้ความเชื่อมั่น 95%

แทนค่า $n = \frac{55}{(1+55(0.05)^2)}$

$= 48$

ดังนั้น จึงควรใช้จำนวนตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประมาณ 48 คน

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source) ได้จากการศึกษาวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source) ได้จากการสำรวจโดยการส่งแบบสอบถามให้กับประชาชนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนสุขสำราญพัฒนาแขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจ และเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามโอยอาศัยกรอบแนวคิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล, ความรู้

ความเข้าใจเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและข้อคิดเห็นและเสนอแนะ

3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเพื่อขอคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาความรู้ความเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของประชาชนผู้สูงอายุในพื้นที่ชุมชนสุขสำราญพัฒนาแขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. อาชีพ 5. รายได้ต่อเดือน 6. การพักอาศัย 7. การรับเบี้ยยังชีพผู้อายุ และ 8. ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ส่วนที่ 2: ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุใน 5 ด้าน ได้แก่

ส่วนที่ 3: ข้อคิดเห็นและเสนอแนะ

1. ความรู้ความเข้าใจทั่วไป

2. ความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

3. ความรู้ความเข้าใจการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

4. ความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนา (ย้ายทะเบียนบ้าน)

5. ความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

1.ความรู้ความเข้าใจทั่วไป

2. ความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

3. ความรู้ความเข้าใจการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

4. ความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนา (ย้ายทะเบียนบ้าน)

5. ความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้มีขั้นตอนดำเนินการงานวิจัย ดังนี้

1. ผู้วิจัยประสานงานกับประธานชุมชนสุขสำราญพัฒนา แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร เพื่อขอดำเนินการแจกแบบสอบถาม

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยที่ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 48 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมีความสมบูรณ์จำนวน 48 ชุด และผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้สถิติในเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีประมวลผลค่าทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์มีขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถามหลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา

2. บันทึกข้อมูลที่เป็นรหัสลงในแบบบันทึกข้อมูลและเครื่องคอมพิวเตอร์ตามลำดับ

3. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4. ประมวลข้อมูลตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย 1. เพศ 2. อายุ 3. ระดับการศึกษา 4. อาชีพ 5. รายได้ต่อเดือน 6. การพักอาศัย 7. การรับเบี้ยยังชีพผู้อายุ และ 8. ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนาเขตคลองสามวา ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ความรู้ความเข้าใจทั่วไป 2. ความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 3. ความรู้ความเข้าใจการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ 4. ความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนา (ย้ายทะเบียนบ้าน) 5.ความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการตรวจสอบข้อมูลความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามจากนั้นนำแบบสอบถามมาลงรหัส(Coding)แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาบันทึกโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้แก่ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) เพื่ออธิบายข้อมูลพื้นฐานลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร” ในภาพรวม 5 ด้าน พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา อยู่ที่ระดับมาก โดยพิจารณาใน 5 ด้าน จากมากไปหาน้อย ตามลำดับ ดังนี้ ด้านความรู้ความเข้าใจการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรู้ความเข้าใจทั่วไปอยู่ในระดับมาก ด้านความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนา (ย้ายทะเบียนบ้าน) อยู่ในระดับปานกลาง ด้านความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ วิชุดา สาธิตพร และคณะ (2560)ได้ศึกษาเรื่อง “การสร้างความเป็นธรรมทางสังคมผ่านนโยบายสวัสดิการสังคม กรณีศึกษาการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่ตัวอย่างทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนการรับเบี้ยยังชีพ และวิธีการรับเบี้ยยังชีพซึ่งมี 2 ช่องทาง คือ การรับเองด้วยตนเองกับการโอนเงินเข้าบัญชี

สรุปผลการวิจัย

1. ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคลของผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร สรุปได้ ดังนี้

1.1 ประชากรผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ตามลำดับ

1.2 ประชากรผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา ส่วนใหญ่มีอายุ 60 – 69 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 รองลงมามีอายุ 70 – 79 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 มีอายุ 80 – 89 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 มีอายุ 90 ปี ขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

1.3 ประชากรผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 64.6 รองลงมามีการศึกษาระดับไม่ได้เรียนหนังสือ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 มีการศึกษาระดับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0 มีการศึกษาระดับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

1.4 ประชากรผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 58.3 รองลงมาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 29.2 ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ประกอบอาชีพ อื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ตามลำดับ

1.5 ประชากรผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 4,000 บาท จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 77.1 รองลงมามีรายได้ต่อเดือน 4,000 – 8,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 ตามลำดับ

1.6 ประชากรผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา ส่วนใหญ่มีการพักอาศัยกับครอบครัว จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 91.7 รองลงมามีการพักอาศัยเพียงลำพัง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

1.7 ประชากรผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา ส่วนใหญ่การรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8 รองลงมาการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่เป็นผู้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ตามลำดับ

1.8 ประชากรผู้สูงอายุในชุมชนสุขสำราญพัฒนา ส่วนใหญ่ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 รองลงมาช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากการประชาสัมพันธ์ของกรุงเทพมหานครและสำนักงานเขต จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกในชุมชน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 22.9 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ (เช่น แอพพลิเคชั่นไลน์/แอพพลิเคชั่นเฟสบุ๊ค) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ตามลำดับ

2. ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร” ทำให้ทราบถึงระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องสวัสดิการเบี้ยยังชีพ

ผู้สูงอายุของผู้สูงอายุชุมชนสุขสำราญพัฒนา แขวงสามวาตะวันตก เขตคลองสามวา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จึงขอสรุปข้อเสนอแนะบางประเด็น ดังนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจทั่วไป เพื่อไม่ให้ผู้สูงอายุเสียสิทธิ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรประชาสัมพันธ์และแจ้งให้ประชาชนทราบสำถึงสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

2.ด้านความรู้ความเข้าใจขั้นตอนการลงทะเบียนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการประชาสัมพันธ์ระเบียบกฎหมาย รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการนำนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

3. ด้านความรู้ความเข้าใจการรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องควรชี้แจงรายละเอียดให้ประชาชนที่เข้ามาติดต่อเข้าใจ รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ

4. ด้านความรู้ความเข้าใจเมื่อผู้สูงอายุย้ายภูมิลำเนา (ย้ายทะเบียนบ้าน) หน่วยงานที่ดำเนินงานเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุควรตรวจสอบสถานะภูมิลำเนาของผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้เป็นปัจจุบัน

5. ด้านความรู้ความเข้าใจในโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ หน่วยงานภาครัฐควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยแจ้งรายละเอียดให้ครบถ้วนครบถ้วน เช่นบริจาคเพื่ออะไร ดำเนินการได้ที่ไหน ใช้เอกสารอะไรบ้าง และผู้บริจาคจะได้อะไร เพื่อให้ประชาชนเกิดความสนใจที่จะบริจาคเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเข้ากองทุนผู้สูงอายุมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยซ้ำ ในลักษณะนี้เพื่อเปรียบเทียบในพื้นที่หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

2. ควรมีการวิจัยในลักษณะนี้กับบุคคลทั่วไปที่มีช่วงอายุสำหรับเตรียมพร้อมการเข้าสู่วัยสูงอายุ เพื่อประเมินการบริหารจัดการของภาครัฐในการนำนโยบายสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมาปฏิบัติ

3. ควรมีการศึกษาและเปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคล และเพิ่มข้อมูลด้านอื่นๆว่าส่งผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อมูลหลากหลายในเรื่องต่าง ๆ และให้มีความครอบคลุมได้มากขึ้น

บรรณานุกรม

กรมบัญชีกลาง. (2563). **รายงานการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประจำเดือนกรกฎาคม 2563 สำนักงานเขตคลองสามวา.**

กรมบัญชีกลาง. (2563). **รายงานการเบิกจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประจำเดือนตุลาคม 2563 สำนักงานเขตคลองสามวา.**

คณะกรรมการชุมชนสุขสำราญพัฒนา (2563). **แผนพัฒนาชุมชนปี 2563 ชุมชนสุขสำราญพัฒนา เขตคลองสามวา**.

จักรกริช ใจดี. (2542). **ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตร.** กรุงเทพมหานคร :มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภาภรณ์. (2556). **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชวาล แพรัตกุล. (2546). **ความรู้และการรับรู้.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพาณิช.

ชัชวาล ทัตศิวัช. (2552).**ความหมายของความรู้บัณฑิตวิทยาลัย.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://th.wikipedia.org/wik. (วันสืบค้นข้อมูล: 15 กรกฎคม 2563).

ชุดา สาธิตพร และคณะ. (2560, ม.ค. – มิ.ย.). “การสร้างความเป็นธรรมทางสังคมผ่านนโยบายสวัสดิการสังคม กรณีศึกษาการเข้าถึงและได้รับประโยชน์จากโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ” **สำนักงานตรวจการแผ่นดิน.** ปีที่ 10 (ฉบับที่ 1) : หน้า 50 – 79.

ทัศนีย์ ลักขณาภิชนชัช และคณะ. (2550). **รายงานการศึกษาวิจัยเรื่องการพิทักษ์ ปกป้อง คุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดตามอนุสัญญาและมาตรฐานระหว่างประเทศ.** สำนักงานกิจการยุติธรรมกรรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2550). **การจัดการความรู้.** สงขลา : เทมการพิมพ์สงขลา.

พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). **การจัดการความรู้ : พื้นฐานการประยุกต์ใช้.** กรุงเทพมหานคร : ธรรกมลการพิมพ์.

ภัทรวดี ซอกดุล. (2557).**การประเมินผลโครงการสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลพระแก้ว อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. (2554). **รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการส่งเสริมสิทธิและสวัสดิการสังคมของประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร : จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์.

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2562). **สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ.2561**. นครปฐม : บริษัทพริ้นเทอรี่ จำกัด.

ระบบสารสนเทศสำนักพัฒนาสังคม. (2563). **ระบบข้อมูลชุมชน**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://commubma.ddns.me/. วันสืบค้นข้อมูล: 10 สิงหาคม 2563).

ระพีพรรณ คำหอม และคณะ. (2547). **รายงานวิจัยเรื่องโครงการการประเมินผลการจ่ายเงิน รายงานวิจัยเรื่องโครงการการประเมินผลการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ.** กรุงเทพมหานคร : บางกอกบล็อก.

สำนักงานเขตคลองสามวา. (2563). **เกี่ยวกับสำนักงานเขต.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.bangkok.go.th/khlongsamwa. (วันสืบค้นข้อมูล: 10 สิงหาคม 2563).

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง. (2562). **คู่มือการรับแจ้งบริจาคเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเข้ากองทุนผู้สูงอายุผ่านสถาบันการเงินของรัฐ ธนาคารพาณิชย์ และคณะผู้บริหาร การคลังประจำจังหวัด.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.fpo.go.th/main/getattachment/Important-economic-policy/7477/คู่มือโครงการบริจาคเบี้ยยังชีพสำหรับผู้บริจาคในประเทศ.pdf.aspx. (วันสืบค้นข้อมูล: 10 สิงหาคม 2563).

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2554). **การกำหนดอัตราเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?top_serl=99228836. (วันสืบค้นข้อมูล: 10 สิงหาคม 2563).

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัวทอง. (2558). **สวัสดิการเบี้ยยังชีพ.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.nongbuathong.go.th. (วันสืบค้นข้อมูล: 10 สิงหาคม 2563).

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผือ. (2558). **รายงานผลโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2558 สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองผือ.** [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.nongpue.go.th/UserFiles/File/002.pdf. (วันสืบค้นข้อมูล: สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2563).

อนันต์ อนันตกูล. (2560). **สังคมสูงวัย...ความท้าทายประเทศไทย.**[ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: http://www.royin.go.th/wp-ontent/. (วันสืบค้นข้อมูล: 10 สิงหาคม 2563).

Bloom, Benjamin (1956). **Handbook on Formation and Summatic of Student Learning.** New York : McGraw Hill.

Mowen, J.C. and Minor, M. (1998). **Consumer Behavior.** (5 th ed.). New Jersey : Prentce-Hall.

NovaBizzBlog. (2561). **การรับรู้.** [ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก: https://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Perception.htm. (วันสืบค้นข้อมูล: 10 สิงหาคม 2563).

Schiffman, L.G., and Kanuk, L.L. (1994). **Consumer Behavior.** (5th ed.). New Jersey : Prentice Hall. Inc.

Taylor , Carol. (1996). **Monitoring Education: Indicators, Quality and Effectiveness.** Fitz-Gibbon. London : Cassell.

Yamane, Taro. (1967). **Statistics, An Introductory Analysis**. (2nd Ed.). New York : Harper and Row.